

SEKTOR ZA INFORMISANJE I DOKUMENTACIJU (SID)

**INFORMACIJA O SAOBRAĆAJNIM/PROMETNIM
NEZGODAMA, NJIHOVIM UZROCIMA I POSLJEDICAMA
U BOSNI I HERCEGOVINI U 2016. GODINI**

Mart/Ožujak 2017. godine

SADRŽAJ

SADRŽAJ.....	1
UVOD.....	2
STANJE BEZBJEDNOSTI/SIGURNOSTI DRUMSKOG/CESTOVNOG SAOBRAĆAJA/PROMETA U BiH	
SAOBRAĆAJNE/PROMETNE NEZGODE U BIH.....	2
POSljedICE SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA.....	5
UZROCI I MJESTO NASTANKA SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA.....	9
ZAKLJUČAK.....	9

1. UVOD

Sektor za informisanje/informiranje i dokumentaciju Bosanskohercegovačkog auto - moto kluba (SID BIHAMK) sistematski prikuplja dostupne podatke iz oblasti saobraćaja/prometa, koristeći pri tome sve relevantne izvore sa ciljem pravovremenog i detaljnog informisanja/informiranja javnosti.

Postojanje različitih institucija sa podijeljenom nadležnosti u oblasti bezbjednosti/sigurnosti drumskog/cestovnog saobraćaja/prometa otežava prikupljanje podataka, što svakako utiče na tačnost prezentiranih podataka.

No, ipak cijenimo da unatoč mogućim nepreciznostima Informacija nudi značajne podatke za ukupno sagledavanje stanja bezbjednosti/sigurnosti drumskog/cestovnog saobraćaja/prometa u Bosni i Hercegovini.

Podaci o saobraćajnim/prometnim nezgodama, uzrocima i posljedicama prikupljeni su od nadležnih MUP-ova (FUP, kantonalna/županijska MUP, MUP RS i MUP Brčko Distrikta).

STANJE BEZBJEDNOSTI/SIGURNOSTI DRUMSKOG/CESTOVNOG SAOBRAĆAJA/PROMETA

SAOBRAĆAJNE/PROMETNE NEZGODE U BIH

U skladu sa prikupljenim statističkim podacima od nadležnih institucija (FMUP, MUP RS, MUP Brčko Distrikta, MUP kantona), na bosanskohercegovačkim putevima/cestama u protekloj 2016. godini dogodilo se ukupno **39.543** saobraćajne/prometne nezgode od kojih je zabilježeno **7.716** saobraćajnih/prometnih nezgoda sa poginulim i povrijeđenim/ozlijeđenim licima/osobama, te **31.827** saobraćajnih/prometnih nezgoda sa materijalnom štetom.

U saobraćajnim/prometnim nezgodama u Bosni i Hercegovini život je izgubilo **321** lice/osoba, dok je **11.188** lica/osoba zadobilo teže ili lakše tjelesne povrede/ozljede. U tabeli 1. dat je detaljan prikaz ukupnog broja saobraćajnih/prometnih nezgoda u BiH i Distriktu Brčko za period 2013.-2016.godina.

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA(SN)				BROJ SN SA POGINULIM/POVRIJEĐENIM/OZL. LICIMA/O SOBAMA				BROJ SN SA MATERIJALNOM ŠTETOM			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
FEDERACIJA BIH	26.681	27.210	28.960	29.477	4.676	4.834	5.084	5.150	22.005	23.011	23.876	24.227
REPUBLIKA SRPSKA	8.588	8.581	9.295	9.783	2.113	2.162	2.396	2.439	6.475	6.419	6.899	7.344
BRČKO DISTRIKT	456	434	404	283	119	110	147	127	337	324	257	156
UKUPNO	35.725	36.225	38.659	39.543	6.908	7.106	7.627	7.716	28.817	29.754	31.032	31.827

Tabela 1. Pregled saobraćajnih/prometnih nezgoda za period 2013.- 2016. godina

Tokom protekle 2016.godine registrovano/registirano je **884** nezgoda **više** u odnosu na 2015. godinu, što izraženo u postocima/procentima prikazuje **povećanje ukupnog broja saobraćajnih/prometnih nezgoda za 2,29 %**. Broj saobraćajnih/prometnih nezgoda sa poginulim/povrijeđenim/ozlijeđenim licima je također povećan i to za **89** saobraćajnih nezgoda ili **1,17 %**. Kada su u pitanju saobraćajne/prometne nezgode sa materijalnom štetom iz gore navedene tabele zaključujemo da je u protekloj godini registrovano/registirano **795** nezgoda više u odnosu na 2015.godinu ili procentualno to iznosi **2,56 %**.

Iz naprijed navedenih činjenica, zaključujemo da je trend povećanja ukupnog broja saobraćajnih/prometnih nezgoda započet 2013. godine nastavljen i u 2016. godini. Prema navedenim podacima možemo zaključiti da se na području BiH dnevno tokom 2016.godine događalo u prosjeku oko **108** saobraćajnih/prometnih nezgoda, od toga oko **21** saobraćajna/prometna nezgoda sa poginulim/povrijeđenim/ozlijeđenim licima/osobama.

U sljedećoj tabeli dat je detaljan prikaz saobraćajnih/prometnih nezgoda po kantonima u Federaciji BiH.

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA (SN)				BROJ SN SA POGINULIM/POVRIJEĐENIM/OZL. LICIMA/OSOBAMA				BROJ SN SA MATERIJALNOM ŠTETOM			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
Kanton Sarajevo	10.536	10.974	11.475	11.367	866	900	900	901	9.670	10.074	10.577	10.466
SBK	2.944	3.094	3.311	3.374	412	422	464	419	2.532	2.672	2.847	2.955
BPK	94	81	63	59	25	26	29	30	69	55	34	29
Posavski kanton	253	247	265	238	82	69	83	70	171	178	182	168
ZHK	608	740	668	733	268	302	289	302	340	438	379	431
HNK	1.944	1.995	2.127	2.325	570	601	613	681	1374	1.394	2.127	1.644
USK	2.691	2.247	3.027	3.188	595	635	609	617	2.096	2.247	2.418	2.571
Tuzlanski kanton	2.840	2.720	2.739	2.890	1.095	900	1.233	1.267	1.745	1.569	1.506	1.623
ZDK	4.126	4.411	4.580	4.495	642	610	734	722	3.484	3.801	3.846	3.773
Kanton 10	645	701	723	708	121	118	130	141	524	583	593	567
FEDERACIJA BiH	26.681	27.210	28.960	29.377	4.676	4.834	5.084	5.150	22.005	23.011	23.876	24.227

Tabela 2. Pregled saobraćajnih/prometnih nezgoda u FBiH po kantonima

Iz predhodne tabele možemo vidjeti da se najveći broj saobraćajnih/prometnih nezgoda na području Federacije BiH u 2016. godini dogodio na području **Kantona Sarajevo**, sa procentualnim učešćem od oko **38,56 %**, zatim slijede **Zeničko-dobojski kanton** sa procentualnim učešćem od oko **15,24 %**, **Srednjobosanski kanton** sa procentualnim učešćem od **11,45 %**, **Unsko-sanski kanton** sa procentualnim učešćem od oko **10,82 %**, , itd.

Ukoliko posmatramo kretanje broja saobraćajnih/prometnih nezgoda pojedinačno po kantonima u Federaciji BiH, posebno zabrinjava stanje u Srednjobosanskom i Hercegovačko-neretvanskom kantonu gdje broj saobraćajnih/prometnih nezgoda u posmatranom periodu konstantno raste, kao i u Tuzlanskom kantonu gdje je primjetan porast saobraćajnih nezgoda u posljednje tri godine.

POSljedICE SAobraćajNIH/PromETNIH NEZGoda

U protekloj 2016. godini, u saobraćajnim/prometnim nezgodama u Bosni i Hercegovini život je izgubilo **321** lice/osoba, **1.809** lica/osoba je teže povrijeđeno/ozlijeđeno, dok je **9.379** lica/osoba pretrpjelo lakše tjelesne povrede/ozljede.

Povećanje ukupnog broja saobraćajnih/prometnih nezgoda u BiH u protekloj 2016. godini dovelo je do značajnog povećanja broja broj teže povrijeđenih/ozlijeđenih za **131** lice/osobu, odnosno za **7,8 %**, kao i broja lakše povrijeđenih/ozlijeđenih za **1.193** lica/osoba, odnosno za **14,6 %**, dok se broj **poginulih** u saobraćajnim/prometnim nezgodama na bosanskohercegovačkim cestama **smanjio** za **20** lica/osoba, odnosno za **5,87%**. Detaljan prikaz broja saobraćajnih/prometnih nezgoda sa posljedicama dat je u sljedećoj tabeli:

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SN			BROJ POGINULIH LICA/OSOBA			BROJ TEŽE POVRIJEĐENIH/OZL. LICA/OSOBA			BROJ LAKŠE POVRIJEĐENIH/OZL. LICA/OSOBA		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
FEDERACIJA BIH	27.210	28.960	29.477	161	185	185	1.022	1.043	1.077	5.856	6.368	6.409
REPUBLIKA SRPSKA	8.581	9.295	9.783	131	150	130	632	599	703	2.392	1.662	2.878
DISTRIKT BRČKO	434	404	283	5	6	6	31	36	29	134	156	92
UKUPNO	36.225	38.659	39.543	297	341	321	1.685	1.678	1.809	8.382	8.186	9.379

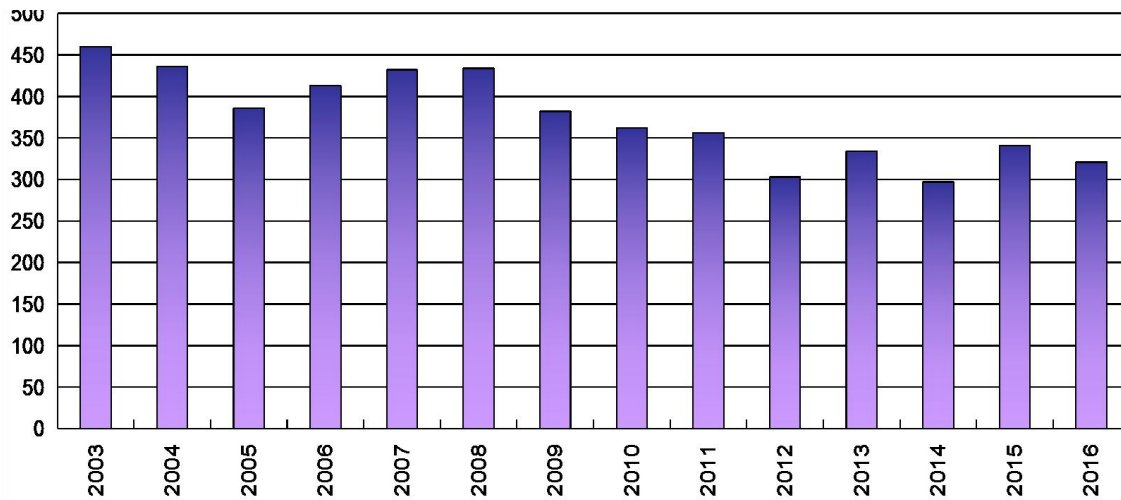
Tabela 3. Posljedice saobraćajnih/prometnih nezgoda

U saobraćajnim/prometnim nezgodama na putevima/cestama širom BiH u toku protekle godine u prosjeku je svaki dan zabilježeno više od **108** saobraćajnih/prometnih nezgoda u kojima je teže povrijeđeno/ozlijeđeno nešto manje od **5** lica/osoba, lakše više od **25** lica/osobe, dok je skoro svaki dan smrtno stradalo **1** lice/osoba. Prosječna smrtnost u saobraćajnim/prometnim nezgodama u BiH iznosi nešto više od **8** poginulih na **1000** saobraćajnih/prometnih nezgoda.

Posmatrano sa aspekta ukupnog broja saobraćajnih/prometnih nezgoda po entitetima/distriktu, primjetno je da je smrtnost veća u Republici Srpskoj i ona iznosi više od **13** poginulih na **1000** saobraćajnih/prometnih nezgoda, u Federaciji BiH nešto više od **6** poginulih na **1000** saobraćajnih/prometnih

nezgoda, dok u Distriktu Brčko iznosi nešto više od 21 poginulih na 1000 saobraćajnih/prometnih nezgoda.

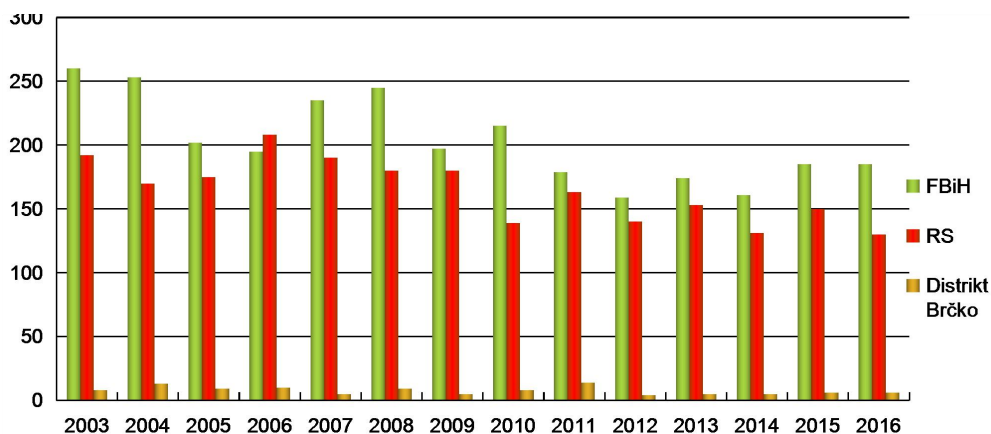
Na sljedećem dijagramu prikazano je kretanje ukupnog broja poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama za period 2003-2016.godina:

Dijagram 1. Grafički prikaz ukupnog broja poginulih osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama u BiH u periodu 2003 - 2016. godina.

Tokom protekle 2016. godine u saobraćajnim/prometnim nezgodama u Federaciji BiH poginulo je **185** lica/osoba, što je isti broj kao i u 2015. godini i predstavlja **57,6%** od ukupnog broja poginulih u saobraćajnim/prometnim nezgodama u BiH. U Distriktu Brčko tokom protekle godine poginulo je **6** lica/osoba, dok se broj poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama u Republici Srpskoj smanjio na **130** poginulih, što u odnosu na 2015.godinu predstavlja smanjenje za **20** poginulih lica/osoba, odnosno **13,3%**, i predstavlja **40,5%** od ukupnog broja poginulih u saobraćajnim/prometnim nezgodama u BiH.

Na sljedećem dijagramu dat je prikaz broja poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama po entitetima/distriktu za period 2003-2016.godina:

Dijagram 2. Grafički prikaz ukupnog broja poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama po entitetima u periodu 2003 - 2016. godina.

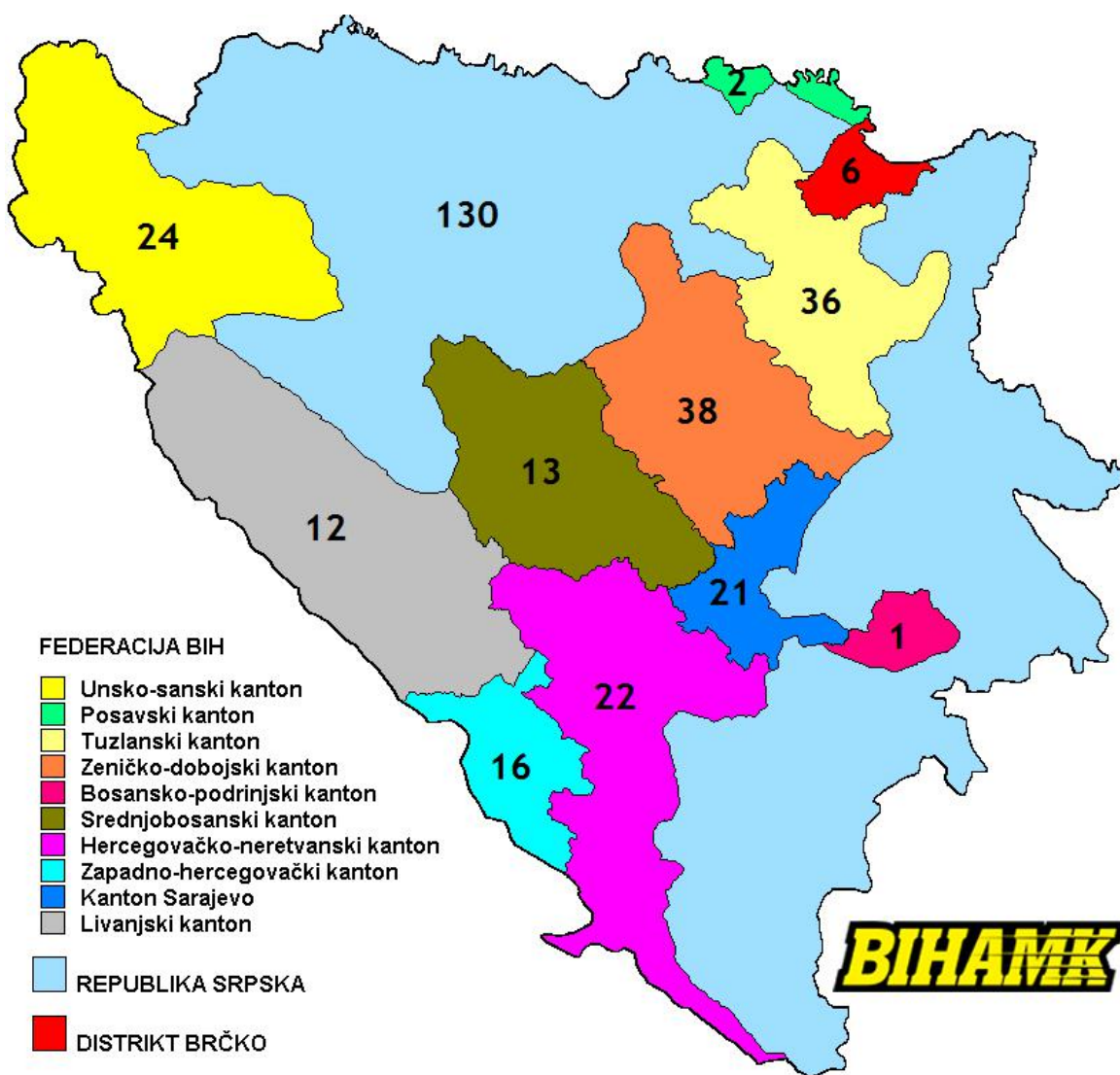
Detaljan prikaz broja saobraćajnih/prometnih nezgoda sa posljedicama po kantonima u Federaciji BiH dat je u sljedećoj tabeli:

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SN			BROJ POGINULIH LICA/OSOBA			BROJ TEŽE POVRIJEĐENIH/OZL. LICA/OSOBA			BROJ LAKŠE POVRIJEĐENIH/OZL. OSOBA/ LICA		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Kanton Sarajevo	10.974	11.475	11.367	19	15	21	180	176	199	1.003	1.030	1.020
SBK	3.094	3.311	3.374	19	22	13	120	135	110	477	522	482
BPK	81	63	59	2	2	1	10	10	4	27	29	29
Posavski kanton	247	265	238	3	4	2	23	23	24	60	85	71
ZHK	740	668	733	7	9	16	40	39	37	420	422	453
HNK	1.995	2.127	2.325	25	35	22	127	130	136	911	942	894
USK	2.247	3.027	3.188	23	22	24	123	120	145	813	746	774
Tuzlanski kanton	2.720	2.739	2.890	33	37	36	194	204	189	1.455	1.645	1.729
ZDK	4.411	4.580	4.495	24	27	38	165	177	187	697	806	796
Kanton 10	701	723	708	6	12	12	40	29	46	145	141	161
FEDERACIJA BiH	27.210	28.960	29.377	161	185	185	1.022	1.043	1.077	5.856	6.368	6.409

Tabela 4. Posljedice saobraćajnih/prometnih nezgoda po kantonima u FBiH za period 2014 - 2016.

Ukoliko posmatramo naprijed navedene podatke uočićemo da je u Sarajevskom, Zeničko-dobojskom, Zapadno-hercegovačkom i Unsko-sanskom kantonu došlo do povećanja broja stradalih u saobraćajnim/prometnim nezgodama, u Kantonu 10 broj stradalih je ostao isti kao i tokom 2015. godine, dok je u ostalim kantonima primjetno smanjenje broja stradalih u saobraćajnim nezgodama.

Na slici 2. prikazan je broj poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama po entitetima/distriktu, kao i kantonima u Federaciji BiH.

Slika 2. Broj poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama po entitetima, distriktu, kao i kantonima u Federaciji BiH

UZROCI I MJESTO NASTANKA SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA

Veliki broj saobraćajnih/prometnih nezgoda na našim putevima/cestama, između ostalog, rezultat je nepoštivanja saobraćajnih/prometnih pravila i propisa, kao i niskog nivoa saobraćajne/prometne kulture većeg broja učesnika/sudionika u saobraćaju/prometu.

Nepropisna brzina i brzina neprilagođena uslovima/uvjetima na putevima/cestama su jedan od najčešćih uzročnika izazivanja saobraćajnih/prometnih nezgoda (oko 32,7%), slijede nezgode koje su rezultat radnji vozilom u saobraćaju/prometu, zatim saobraćajne/prometne nezgode nastale pod uticajem alkohola i drugih opojnih sredstava, te ostali uzroci koji podrazumijevaju nepoštivanje saobraćajne/prometne signalizacije, nepovoljne uslove/uvjete na putu/cesti itd. Među pogreškama vozača u gradskim uslovima/uvjetima saobraćaja/prometa treba izdvojiti i vožnju na nedovoljnoj udaljenosti - odstojanju između vozila.

Najveći broj saobraćajnih/prometnih nezgoda zabilježen je na ulicama u naselju (49,2%), a zatim na magistralnim putevima/cestama (23,8%), onda slijede lokalni (9,1%), pa regionalni putevi/ceste (7,6%), itd.

ZAKLJUČAK

Posmatrajući i upoređujući podatke u proteklih 14 godina (2003 - 2016. godina) o broju saobraćajnih/prometnih nezgoda i njihovim posljedicama, može se zaključiti da je trend izrazito negativnog rasta broja saobraćajnih/prometnih nezgoda i nastradalih lica/osoba, koji je u 2008. godini zaustavljen i tokom naredne četiri godine prerastao u trend smanjenja broja saobraćajnih/prometnih nezgoda, nažalost nastavljen tokom protekle tri godine.

Do takvog zaključka dolazimo prateći kretanje broja saobraćajnih/prometnih nezgoda u posljednje četiri godine kada bilježimo rast ukupnog broja saobraćajnih/prometnih nezgoda za **841** odnosno za **2,41%** saobraćajnih/prometnih nezgoda u 2013. godini, za **500** saobraćajnih/prometnih nezgoda ili **1,40%** u 2014 godini, za **2.434** saobraćajne/prometne nezgode odnosno **6,72%** u 2015. godini i za **884** nezgode u 2016. godini, odnosno za **2,29 %**.

Nakon značajnijeg porasta broja poginulih u saobraćajnim/prometnim nezgodama u 2015. godini, iako je tokom 2016. godine došlo do povećanje broja saobraćajnih/prometnih nezgoda to nije uticalo na povećanje broja poginulih lica/osoba već naprotiv došlo je do značajnog smanjenja za **20** lica/osoba odnosno za **5,9 %** lica/osoba u odnosu na 2015.godinu.

Sagledavajući naprijed navedeno s posebnim osvrtom na činjenice da je tokom protekle godine povećan broj saobraćajnih/prometnih nezgoda, da je broj poginulih u nezgodama smanjen, ali je došlo do povećanja broja teže povrijeđenih/ozlijeđenih za 131 lice/osobu, odnosno za 7,8 %, kao i broja lakše povrijeđenih/ozlijeđenih za 1.193 lica/osoba, odnosno za 14,6 %, može se zaključiti da je stanje drumskog/cestovnog saobraćaja/prometa u našoj zemlji i dalje nezadovoljavajuće.